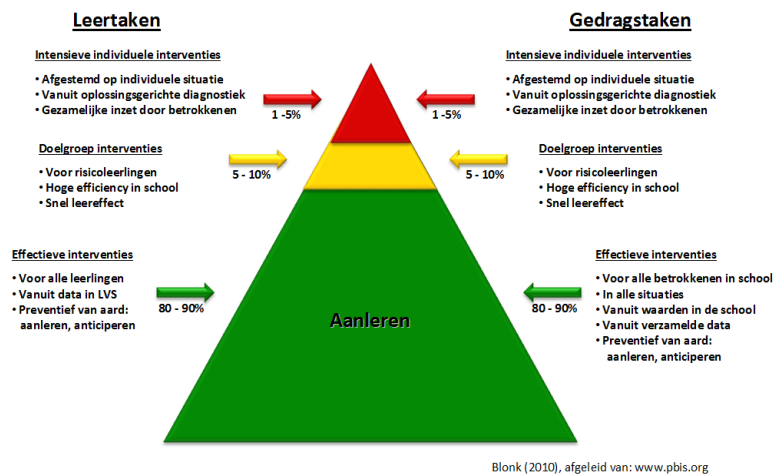

Pestpreventieplan Positive Behavior Support

PPP PBS

Aanvulling op H6 van het Anti-pestprotocol voor locatie OBB

Schoolbrede aanpak om succes op leer- en gedragsgebied bij leerlingen te bevorderen

De kleuren komen overeen met de huidige indeling van ondersteuningszwaarte:

Groen : Basis ondersteuning

Geel : Lichte ondersteuning

Rood : Zware ondersteuning

Versie november 2023

Aanleiding

Het anti-pestprotocol, bijgesteld in 2019, is gedateerd gebleken. Een landelijk probleem is dat de continuïteit van de programma's binnen het onderwijs niet geborgd zijn (Limber e.a., 2004), zo ook op het Stedelijk College OBB. Een ander probleem is dat programma's vaak alleen insteken op de pester of het slachtoffer. Uit onderzoek is gebleken dat omstanders een grote rol spelen in het in stand houden van pestgedrag door of te reageren, te lachen of er bij te staan kijken (O'Connell e.a., 1999). Het is daarom belangrijk om naast de pester en het slachtoffer ook de omstanders actief te betrekken om preventief te kunnen handelen. Het gewenst preventief handelen met het huidige protocol is moeilijk haalbaar, de implementatie in het hele schoolsysteem is lastig. Met de bijstelling van het protocol in 2019, is te weinig rekening gehouden met nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Op locatie Oude Bosschebaan is een start gemaakt met de implementatie van School Wide Positive Behavior Support (vanaf nu met PBS afgekort). Dit is een aanleiding geweest om de ondersteuning goed onder de loep te nemen. Dit biedt ons de kans om het anti-pestprotocol H6 te vernieuwen, zodat deze past bij de visie vanuit de ondersteuning, PBS en rekening houdt met de laatste inzichten en kennis. Om deze reden is er voor de Oude Bosschebaan gekozen voor de titel Pestpreventieplan (PPP OBB).

Definitie ongewenst (pest)gedrag

In deze aanvulling richten we ons op het verbeteren van gedrag dat specifiek, waarneembaar en meetbaar is. Er wordt dus gekeken naar ieder ongewenst gedrag dat zorgt voor sociale onveiligheid. Een verschil met het gangbare protocol is dat er ook wordt gelet op ongewenst (pest)gedrag dat niet herhaaldelijk voorkomt of niet met machtsstrijd te maken heeft. **Ook worden bewust de termen "pesten" of "pestgedrag" bewust niet gebruikt tijdens mentor/LOB-coach -/LOB-lessen.**

Continuïteit van PPP PBS

Door de invoer van PBS binnen de Oude Bosschebaan, wordt de implementatie en de continuering van PP PBS makkelijker te realiseren en duurzaam. De ondersteuningsstructuur van de OBB is gebouwd in een gelaagde schoolstructuur (zie ook plaatje op voorblad). Er wordt gewerkt vanuit de visie passend bij de OBB en PBS. Er worden effectieve strategieën gebruikt om een positieve schoolomgeving te scheppen die positief gedrag van personeel en leerlingen ondersteunt en aanmoedigt. In de huidige indeling van ondersteuningszwaarte op de OBB geldt dat **Groen: Basis ondersteuning**, **Geel: Lichte ondersteuning** en **Rood: Zware ondersteuning** is. Vanuit PBS wordt gesteld dat de **groene** interventie een basisinterventieniveau is. Gewenst gedrag wordt voorgedaan (personeel als rolmodel of zelfgemaakt instructiefilmpje), gedrag oefenen (afspraken maken en op aanspreken) en toetsen of vaardigheden worden beheerst (afname BRIEF **of LOB programma**). Deze interventie is een aanpak voor alle leerlingen. Bekrachten van gewenst gedrag hoort ook in deze fase thuis. Het **gele** interventieniveau is voor leerlingen die intensievere ondersteuning nodig hebben. Op de OBB kan dit een jongerencoach, leerlingbegeleider of iemand anders vanuit de ondersteuning zijn. De ondersteuning kan individueel of in een kleine groep worden aangeboden. Het laatste interventieniveau (**rood**) is gericht op leerlingen met ernstige negatieve gedragspatronen zijn vastgesteld en waar de groene en gele interventies niet toereikend zijn gebleken. Bij deze leerlingen is een gedragsfunctieanalyse noodzakelijk om de patronen in het gedrag te kunnen begrijpen (Repp & Horner, 1999).

Om de continuïteit te waarborgen willen we aankomend schooljaar 2022-2023 starten met lessen in sociale veiligheid. Er zal ook gebruik worden gemaakt van de PPP PBS lessen (sociale veiligheidslessen in PBS) die aangepast worden op onze doelgroep.

6. Het stappenplan per locatie en uitwerking

6.1 Oude BosscheBaan

Voorafgaand aan het stappenplan vinden preventieve maatregelen plaats:

1. Benoeming van pestpreventiecoördinator (PPP-coördinator) op de locatie Oude Bosschebaan (OBB) mw. Scheepers met daarnaast vertrouwenspersonen: de heer Smulders en mw. Hazenberg.
2. Algemene afspraken en regels in de klas: dit wordt gedaan aan de hand van de PPP PBS lessen en de PBS Kernwaarden Matrix die in alle klassen worden opgehangen. De thema's van de lessen zijn gekoppeld aan de kernwaarden van de school. Tijdens de ouderavond bespreekt de mentor/LOB-coach kort dat leerlingen en ouders op de website van de school een eventueel melding kunnen doen bij de pestpreventiecoördinator (momenteel ondersteuningskantoor). Mocht de pestpreventiecoördinator inschatten dat dit gemeld moet worden bij de aandachtfunctionarissen (mw. I. Kuipers en mw. Y. van der Burgt), zullen zij meekijken naar de situatie. Indien een mentor/LOB-coach personeelslid daartoe aanleiding ziet, meldt deze het (pest)gedrag bij de mentor/LOB-coach en staf. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer en de omstanders onderzocht (combi PPP PBS en vijfsporen aanpak).
3. Van de gesprekken rondom ongewenste gedrag worden aantekeningen gemaakt, die mentor/LOB-coach worden bewaard in SOM (het leerlingdossier) van alle betrokkenen.

Het stappenplan na een melding van ongewenst (pest)gedrag

Iedere melding van pestgedrag dient serieus te worden genomen

- STAP 1: Als de leerling er niet zelf uitkomt meldt de leerling of de mentor/LOB-coach het bij de pestpreventiecoördinator.
- STAP 2A: Er wordt middels de 6 fasen van de gedragsfunctieanalyse (Loman en Borgmeier (2010)) afzonderlijk met de melder, het slachtoffer en de vermeende dader een startgesprek gehouden om het (probleem)gedrag in kaart te brengen. Tools die hierbij gebruikt kunnen worden zijn het ABC-model en GGG-schema.
- STAP 2B of na 3: Ouder(s)/verzorger(s) worden indien nodig uitgenodigd voor een gesprek en bevrraagd naar hun visie. Gemaakte afspraken worden teruggekoppeld aan alle betrokken partijen.
- STAP 3: De aangewezen persoon vanuit staf of ondersteuning brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek.

Een vervolgactie kan zijn dat deze persoon samen met de mentor/LOB-coach een gesprek met de klas heeft. Dit kan in de vorm van een socialeveiligheidsles/PBS lessen zijn. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.

Deze aangewezen persoon bemiddelt tussen de leerlingen en zoekt samen naar een oplossing. Er worden concrete afspraken gemaakt om ongewenste (pest)gedrag te stoppen. In het contact met de pester is het doel driedelig;

1. Confronteren
2. Mogelijke achterliggende problematiek boven water krijgen
3. Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

Als deze afspraken niet worden nageleefd volgen er sancties. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt. Belangrijk is het slachtoffer serieus te nemen en een luisterend oor te bieden. Tegen ongewenst (pest)gedrag wordt duidelijk stelling genomen.

Er wordt een terugkoppeling naar de ouders gedaan. Van de gesprekken rond het ongewenst gedrag worden aantekeningen gemaakt, die worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als van de leerling die gepest wordt.

- STAP 4:** Het personeel zal nauwkeurig observeren en registreren. Bij herhaaldelijk ruzie/ongewenst (pest)gedrag neemt duidelijk stelling en spreekt de leerling aan op het ongewenste gedrag.
- De fases van bestraffen treden in werking (bijlage 6.1.2). De namen worden genoteerd. Er wordt contact opgenomen met de ouders over dit gedrag. Docenten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De docent biedt hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of (externe) deskundigen. Het slachtoffer krijgt advies hoe te reageren op het ongewenst gedrag van anderen. Geef het slachtoffer een duidelijk perspectief dat het probleem serieus aangepakt wordt door duidelijk te maken dat je andere instanties binnen (en eventueel buiten) de school erbij betrekt (mentor/LOB-coach, teamleider, vakdocenten, ondersteuningsteam, OOP etc.). Betrek het slachtoffer in het traject dat je wilt volgen: leg uit welke stappen je wilt nemen en wanneer je hem/haar er actief bij wilt betrekken.

Het management dient, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem ongewenst (pest)gedrag, uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, medewerkers van de school en leerlingen, gebaseerd op het afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.

6.1.1 Diverse rollen

De rol van de mentor/LOB-coach

Elke leerling heeft een mentor/LOB-coach. Dit is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen. De mentor/LOB-coach of zij ondersteunt de leerlingen en adviseert ze. Tijdens mentor/LOB-coach lessen **moet** er aandacht besteed worden aan de sociaal – emotionele ontwikkeling. De mentor/LOB-coach bespreekt ook met de klas de algemene afspraken en regels die als normaal worden beschouwd binnen de klas en op school aan het begin van het schooljaar. Ook wordt het verschil tussen plagen en pesten benoemd en besproken in de klas. De regels van het PBS-matrix worden expliciet besproken. Specifieke regels voor de klas worden aan het begin van het schooljaar in de mentor/LOB-coach les samen met de leerlingen geformuleerd. Door de leerlingen hierover mee te laten praten zullen ze ook eerder betrokken zijn. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor/LOB-coach eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens neemt de mentor/LOB-coach contact op met de staf en de PPP-coördinator. Deze personen bespreken direct het vervolgtraject met de betreffende leerlingen indien het pesten zich herhaalt. De mentor/LOB-coach praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor/LOB-coach het gedrag aan de staf van de leerlingen. Hij overhandigt de staf het dossier met daarin de gebeurtenissen en afspraken die zijn gemaakt. De ondersteuningsroute wordt dan gevolgd volgens stroomdiagram 1 en 2 van het zorgboekje "werkdokumenten". (blz.2 en 3) Het slachtoffer en de pester worden in het leerlingoverleg besproken.

De rol van de pestpreventiecoördinator

De PPP-coördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoer van het PPP. De leerlingen kunnen zich meden bij de mentor, staf of PPP-coördinator.

De rol van de teamleider

De teamleider neemt de rol van de mentor/LOB-coach over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt. De teamleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart, maar kan ook direct een gesprek met hen beiden organiseren.

In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- Confronteren
- Mogelijk achterliggende problematiek op tafel krijgen
- Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan het slachtoffer als aan de pester, hulp op vrijwillige basis door de ondersteuning. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van terugval in het pestgedrag. Hij verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject volgens de ondersteuningsroute. Ook bespreekt hij met de ouders wat voor hulp zij kunnen bieden. Alle informatie wordt weer teruggekoppeld naar de mentor/LOB-coach.

De rol van de leerlingbegeleider

De leerlingbegeleider is een docent die gevraagd kan vanuit het ondersteuningsteam worden gevraagd te begeleiden. Deze heeft een opleiding gevolgd in het begeleiden van leerlingen met sociale en/of emotionele problemen. Wanneer de problematiek om langdurige begeleiding of therapie vraagt, verwijst de leerlingbegeleider de leerling door naar het leerlingoverleg voor verder advies. De leerlingbegeleider heeft de volgende taken:

- Hij ondersteunt waar nodig mentor/LOB-coach en coördinatoren tijdens de verschillende fasen in het proces
- Hij biedt eventueel individuele begeleiding aan de pester en/of de gepeste.
- Hij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentor/LOB-coach lessen.
- Hij biedt een sociaal-emotionele training (denk aan ART, SOVA) aan.

De rol van de vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon komt in beeld bij anonieme meldingen en vangt de leerlingen op die te maken hebben met ongewenst gedrag, zoals pesten. Ook biedt de vertrouwenspersoon emotionele en psychische steun, geeft advies en verwijst eventueel voor hulp naar het leerlingoverleg volgens de ondersteuningsroute. Een aantal externe instanties opereert als ondersteunde instanties voor de leerlingbegeleiding op het Stedelijk College Eindhoven. De orthopedagoog heeft zitting in het ondersteuning- en adviesteam en ondersteunt medewerkers van de school bij de begeleiding van leerlingen die worden gepest. Iemand die last heeft van ongewenst gedrag bespreekt met de vertrouwenspersoon op welke manier dit kan worden beëindigd en welke stappen hiervoor ondernomen kunnen worden.

6.1.2 Sanctiebeleid

Fase 1

- Een of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven totdat alle kinderen naar huis zijn vertrokken.
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving hiervan komt aan het einde van iedere week in een gesprek aan de orde.
- Gesprek met de pester met als doel bewustwording voor wat het met een ander kind doet.

Fase 2

- Als ook dit niet leidt tot gedragsverandering, is het tijd om een gesprek met de ouders van de pester aan te gaan. Het advies is om dit pas te doen, wanneer de voorgaande acties op niets uitlopen. De ouders moeten dan voorzichtig, maar duidelijk worden verteld wat hun kind anderen aandoet. Hun medewerking wordt gevraagd om aan het probleem een einde te maken.
- De teamleider wordt door de docent schriftelijk (middels mail en SOM notitie) op de hoogte gehouden van de gang van zaken.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp ingeschakeld via het leerlingoverleg en de afgesproken ondersteuningsroute.

Fase 4

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er gekozen worden om de leerling (tijdelijk) in een IOV te plaatsen.
- Verder kan de leerling een time-out krijgen, geschorst of verwijderd worden.